

QARABAĞ AZƏRBAYCANDIR!

RƏSMİ DÖVLƏT QƏZETİ

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

Nö 243 (8559) ŞƏNBƏ, 21 noyabr 2020-ci il

Qəzetiñ esası 1918-ci ildə qoyulmuşdur

www.azerbaijan-news.az

Ilham Aliyev

İLHAM ƏLİYEV: “Ağdam bizimdir!”

Prezident
İlham Əliyevin
xalqa müraciəti

Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti İlham Əliyev xalqa
müraciət edib. AZƏRTAC
müraciəti təqdim edir.

- Əziz həmvətənlər.

Mən siz Ağdam rayonunun işgaldən azad olunmasının münasibəti ilə ürkəndə təbrik edirəm. Bütün ağıdamlıları ürkəndə təbrik edirəm. Əziz ağıdamlılar, siz artıq kökün deyiliniz. Siz doğma dədə-baba torpağınızna qaydadıqsınız.

Ağdam rayonunun işgaldən azad olunması noyabrın 10-da imzalanmış üçlüərəfət Beyanatın neticəsidir. Mən defələr demisdim ki, Ermenistan-Azərbaycan Dağılıq Qarabağ münəqşəsinin həlli hem siyasi, hem hərbi yollarla mümkündür. Buz üzən illər arzində bu məsələni siyasi yollarla həll etməyi çalışırdım. Ancaq bütün dünyaya göründü ki, mehz Ermenistanın mövqeyinə görə bu məsələ öz həllini tapmamışdır və məsələnin hərbi yollarla həll edilməsi bizi qanuni hüququmuz id. Bu hüquq bizə BMT Nizamnamesi tərəfindən verilibdir. Hər bir ölkə özünü müdafiə edə

bilər və biz də özümüzü müdafiə etmişik.

Ağdam rayonunun işgaldən azad olunması tarixi hadisidir. Dəyə bilərem ki, işğal edilmiş rayonların arasında ehalinin sayına görə Ağdamın böyük rayonudur. İşgaldən əvvəl Ağdam rayonunda 143 min insan yaşayırdı. Hazırda Ağdam rayon sakinlərinin sayı 204 mindir. Rayonun 73 faizi işğal edilmişdir və qalan ərazilərdə - bizim nezaretimizdə olan ərazilərdə biz son illər ərzində böyük quruculuq, abadlı işləri aparmış. Biz Qızılında kəndinə qəsəbə statusu verdiq və Qızılında faktiki olaraq Ağdam rayonunun mərkəzine çevirdik. Menim göstərişimle Qızılında sosial obyektlər, infrastruktur və sənaye müəssisələri yaradılmışdır. İnsanlar üçün iş yerləri yaradıldı. Qızılında təbii qazla təchiz edildi, orada bütün diger infrastruktur layihələri icra olundu, böyük Olimpiya İdman Kompleksi, xəstəxana, məktəblər, Müğənni Mərkəzi işşa edilmişdir. Bütün bu obyektlərin açılışlarında mən şəxşən iştirak etmişəm. Onu da bildirməliyim ki, son illər ərzində mənim göstərişimle Ağdam

rayonunun bizim nezaretimizdə olan hissəsində 18 köckün şəhəri salınmışdır və biz Ağdam rayonuna 93 min köckünü yerləşdirə biledik. Görülüş işlər və böyük investisiyalar hesabına bu gün Ağdam rayonunun ehalisinin 45 faizi Ağdam rayonunun ərazisindən dəstəyi və köməyi ilə orada özləri üçün yeni hayat qurşular.

İndi isə Ağdam üçün yeni dövr başlayır. Bizim böyük planlarımız var. İşğal edilmiş torpaqlarda hər şey dağıdılb. Menim Füzuli və Cəbrayıla sefərlərim mətbuat tərəfindən işçiləndirilib və her kes, bütün dünyaya gördü ki, hansı vəhşi düşməniz biz üz-üzə qalmışdır. Ne Cəbrayılda, ne Füzulidəki bədənə salamat bina qalmayıb, yalnız hərbi hissə və hərbi hissəye aid olan bezi tikillər. Qalan bütün infrastruktur, bütün binalar, evlər, tərək abidələr, dini abidələrimiz vəhşi düşmən tərəfindən dağıdılib.

Men orada o dağıntılar arasında Azərbaycan xalqına müraciət edərək demisdim ki, biz bu torpaqları, bu şəhərləri, bu kəndləri tərəfə edecəyik. Ermenilər hesab edirdilər ki, bu dağıntılardan sonra heç vaxt Azərbaycan əhalisi bu torpaqlara qayitmayacaq. Səhv edilər. Onlar bilmirlər ki, Azərbaycan xal-

qının üreyində - bizim xalqımızın qəlbində - doğma torpaqlar əbədi yaşayır və yaşayacaq. Bizim bütün köcküklerimiz və illər ərzində bir arzu ilə yaşayıblar ki, öz doğma torpaqlarına qayitsınlar, dövlətin dəstəyi və köməyi ilə orada özləri üçün yeni hayat qurşular.

Biz Ağdam şəhərini da berpa edəcəyik. Əlbəttə ki, bunun üçün biz bütün işləri əsaslı şəkildə etməliyik. Baş plan hazırlanacaq, mütəxəssislər celb olunacaq, infrastruktur layihələri planlı şəkildə icra edilecek, inzibati binalar, səsial obyektlər, yollar və digər lazm olan işlər görülmələr. Vətəndaşlar oraya qayitmaq üçün dövlət tərəfindən körək göstərilecek. Ona görə Ağdam rayonunun ber-pası bizim gelecek planlarımızda xüsusi yer tutacaq. Cümlə hem ərazi baxımdan böyük rayondur, eyni zamanda dədikim kimi, əhali baxımdan en böyük rayondur.

Əslində, bizim bərpa işlərimiz artıq başlanıb. Füzulidən olarken Füzulidən Suşaya yeni yolan çəkiliş ilə bağlı bütün müvafiq göstərişlər verilib, Prezidentin Ehtiyat Fondundan vəsait ayrıilib, ilk onlaraq 50 milyon manat. Ancaq bu vəsait kifayət etməyəcək. Gələn il

eləvə vəsait ayrılaçcaq. Mənim göstərişimle Əhmədbəyli-Alxanlı-Füzuli-Suşa yolu bir neçə hissəye bölündüb. Göstəriş vermİŞEM, bir neçə şirkət celb edilsin ki, biz vaxt itirməden və qisa müddət ərzində bu yolu çəkək. Cümlə Azərbaycan vətəndaşları bilirler ki, əvvəller Suşaya gedən yol Ağdam-Xankendi yolu idi, indi isə hələlik bu yoldan istifadə etmək mümkün deyil. Noyabrın 10-da imzalanan üçtərəflə Bəyanatda göstərilir ki, bütün kommunikasiyalar açılacaq, o cümlədən hesab edirim ki, Ağdam-Xankendi-Suşa avtomobil yolu da müyyən müddədən sonra açılacaqdır. Həsab edirim ki, kommunikasiyaların açılması, eyni zamanda Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə Azərbaycanın

bilərlər ki, Azərbaycan dövləti hər zaman onları yanında olacaqdır.

Əğdamin işğaldan azad edilməsi şanlı hərbi Qalebe neticəsində mümkün olmuşdur. Əger Azərbaycan Ermenistani tövüs meydənindən çıxılıb etməsyəd, Ermenistən öz xoş ilə bizim torpaqlarımızdan çıxmayaçaqdır. Bunu deməyə esas veren bir çox amiller var. İlk növbədə, o bölgələrdə - işğal edilmiş torpaqlarda qurulmuş istehkamlar, oraya böyük vəsait xərclənilib. O istehkamlar eley qurulub ki, Azərbaycan Ordusuna oradan keçə biləsin. Amma yene də sehər etdilər. Buz güclü düzgün həsablaşla biləndilər. Bilmirdilər ki, bu gün Azərbaycan Ordusu, Azərbaycan vətəndaşının neyə qadır. Bilmirdilər ki, bizi o Qalebeəyə aparan hem gücümüzür, texniki təchizatımızdır, hem də mənəvi ruhumuzdur. Bilmirdilər ki, Azərbaycan xalqı bütün bu illər ərzində bir arzu ilə yaşayır ki, öz dədə-baba torpaqlarına qayitsın. Bütün bu amiller və digər amiller bu Qalebeni şərtləndirdi.

Ona görə onlar bu istehkamları qurarken və eyni zamanda digər addimları atarken bir məqsədi güdürlər ki, bu işğalı əbədi etsin. Əks təqdirdə onlar bizim tarixi şəhərlərimizin, kəndlərimizin adalarını deyisdirməyəcəklər. Ağdamın işğaldən azad ediləcək bir eybecər ad veriblər, Füzuliye başqa bir eybecər ad veriblər. Yeni xəritələr tərtib edilər və bu xəritələrdə qondarma "Dağılıq Qarabağ respublikası" keçmiş Dağılıq Qarabağ Muxtar Vilayətinə yox, işğal edilmiş digər bütün torpaqları da ehəte edirdi və bunu onlar beynəlxalq ictimaiyyətə təqdim edirdilər.

Men bu məsələ ilə məşğul olan vasitəciliyə dəfələr demisdim ki, siz buna diqqət yetirin. Siz indi bu məsələnin sülh yolu ilə həll olmasından danışınırızz. Amma biz bunun tam ekinci görürük. Görürük ki, Azərbaycan işsi bu torpaqlarda silinir, Azərbaycan abidələri, tarixi abidələr erməniləşdirilir, Azərbaycan məscidi dəridər, tərəfə edilər. Buz güclü medəni irsimiz silinir, yeni xəritələr tərtib edilir. Ermenistan məktəbləri üçün hazırlanın dərsliklərde qondarma "Dağılıq Qarabağ respublikası"nın xəritələri dərc edilərək orada işğal edilmiş bütün torpaqları quruma aid edilir.

Ardi 2-ci səh.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva
Ağdamın işğaldən azad edilməsi
münasibətlə xalqımızı təbrik edib

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva Ağdam rayonunun işgaldən azad olunması ilə bağlı rəsmi "Instagram" sohifəsində paylaşmışdır.

- Əziz həmvətənlər!

Siz Ağdam rayonunun işgaldən azad edilmesi münasibəti ilə Ağdam rayonunun işgaldən azad olunması ilə bağlı "Instagram" sohifəsində paylaşmışdır. "Qoşaqbaş" Azərbaycanın öz torpaqlarını qorub halqın norma və prinsipləri çərçivəsində işğaldən azad etməsinə münasibətdə qərəzi yanaşma tətbiq ediləcək.

Həsrətin sonu varmış

Bu həsrətə Ali Baş Komandan İlham Əliyev son qoymuş

Ağdam da azad edildi!

Şanlı Azərbaycan Ordusu tərəfindən!

İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə!

Na yaxşı ki, Ağdamı döyüşərək azad etdi!

ATƏC-in Minsk qrupu "sühə yolu ile" onu bize qaytarmadı!

Beledə Ağdam uğrunda vuruşaraq həlak olan oğullarımızın ruhu narahat olardı!

Heç bilirsiniz Ağdamda necə oğullar itirmişik?

Ürəyinin hökmü ilə respublikanın hər yerindən könüllü

olaraq gelmiş, doğma Azərbaycanımızın coğrafiyasını eks

etdirən igid, ner oğullar!

Biz ağıdamlılar onların hamısını öz ağıdamlımız he-

sab edirik, xatirələrini ezziz tuturraq, heç zaman unut-

muruq və unutmayıcağıq da!

Ardi 5-ci səh.

Qarabağ zəfəri yeni orden və
medallarla əbədiləşdiriləcək

Noyabrın 20-da parlamentin növbəti plenar iclası keçirildi. Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova ilk olaraq Vətən mühəribəsi ilə bağlı fikirlərini bildirdi. Qeyd etdi ki, noyabrın 10-da Azərbaycan Prezidentinin, Ermenistən baş nazirinin və Rusiya Prezidentinin imzaladığı birgə Bəyanatla Ermenistən-Azərbaycan münəqşəsinə son qoyuldu. Həzirdə bu bayanatın şartları yerinə yetirilməkdədir. Bəyanata uyğun olaraq Azərbaycan Ordusunun bölmələri Ağdam rayonuna daxil olub.

Bu münasibətlə təbriklerini çatdırıb Sahibə Qafarova eminliyini bildirdi ki, biz tezliklə Şuşanı, Ağdamı, Laçını, Kəlbəcəri, işğalçılar tərəfindən dağıdılmış digər məscidləri, mançılıq törətmək isteyirik. Bu qüvvələr sırasında Fransanın bezi siyasi dairələri də var ve bu münasibəyə münasibətdə onların ortaya qoyduğu mövqe heç də qəbul edilən deyil.

Milli Məclisin Sədri dedi ki, noyabrın 10-da imzalanan Bəyanat bütün regional ölçəklər və bir çox dövlətlər tərəfindən dəsteklənib və alıqlanıb. Lakin çox təessüflər əsası ki, bu Bəyanatdan narahat olan qüvvələr de var ve onlar prosesin müsbət məcərdi davam etməsinə maneçilik törətmək isteyirik. Bu qüvvələr sırasında Fransanın bezi siyasi dairələri də var ve bu münasibəyə münasibətdə onların ortaya qoyduğu mövqe heç də qəbul edilən deyil.

Spiker xatırladı ki, Fransa rəhbərliyi Azərbaycanın öz torpaqlarını beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri çərçivəsində işğaldən azad etməsinə münasibətdə qərəzi yanaşma tətbiq edir.

Ardi 4-cü səh.

İLHAM ƏLİYEV: “Ağdam bizimdir!”

Əvvəli 1-ci səh.

Ermenistan xarici dillərdə nəşr etdiyi kitablarda, bukletlərdə qondarma qurumu təqdim edərkən işğal olunmuş bütün torpaqlar ehətə edilir. Onlar qanunsuz yollarla bəy-nəlxalq sərgilərdə iştirak edərkən də eyni hərəkətləri edirlər. Yaxşı, bəs, necə olacaq, siz deyirsiniz ki, bu, sülh yolu ilə həll ediləcək.

İndi ne oldu bu xəritələr? İndi bu xəritələr cəhənnəmə getdi, bu xəritələr artıq yoxdur. İndi Kəlbəcər rayonunu boşaldan işgalçılar bütün evləri, binaları, məktəbləri dağıdırıllar, sökürler, öz vəhşiliklərini göstərirlər. Bütün beynəlxalq aparıcı media qurumları bunu lente alır və dünya-ya yayır, biabır edir onları. Onlar özləri özlərini biabır edirlər, qorxaqcasına qaçıb-lar bizim qabağımızdan. Bizim qabağımızda duruş gəti-rə bilmedilər. Özlerini yenilməz ordu adlandıranlar, dö-yüşkən xalq adlandıranlar, bəs nə oldu sizin döyüşkən ordunuz? Haradadır bu? Pə-rən-pərən oldu, vurduq, da-ğıtdıq, məhv etdik. Yoxdur Ermənistən ordusu, biz onu məhv etmişik. Bizim döyük meydanındakı qələbəmiz si-yasi qələbəmizi də şərtləndirdi. Ağdam rayonu bize bir gülə atmadan, bir nəfər də şəhid vermədən qayıdır. Bu, böyük siyasi uğurumuzdur. Amma eger o hərbi qələbə olmasaydı, bu da mümkün olmazdı.

Ağdamlılar Birinci Qarabağ müharibəsində qəhrəmancasına vuruşmuşlar, çoxlu şəhidlər vermişlər. İkinci Qarabağ müharibəsində - Vətən müharibəsində də cəsarətlə vuruşmuşlar, şəhidlər vermişlər. Mən fürsətdən istifadə edərək bu Qələbəni bize bəxş edən bütün şəhidlərimizi yad etmək istəyirəm, Allah onlara rəhmət eləsin, Allah onların yaxınlarına səbir versin. Şəhidlərimizin valideynlərinə, yaxınlarına bir daha müraciət edərək onlara öz təşəkkürümüz bildirirəm ki, belə gözəl, igid övladlar yetişdiriblər dövlətimiz üçün, xalqımız üçün. Yaralı əsgərlərimizə, zabitlərimizə tezliklə normal həyata qayıtmagi arzu edirəm. Allah onlara şəfa versin. Onların reabilitasiyası ilə bağlı artıq tədbirlər planı hazırlanır, müvafiq göstərişlər verilib. Onlar daim diqqət mərkəzində olacaqlar.

Bələliklə, Ermənistan-Azərbaycan Dağılıq Qarabağ münaqişəsi artıq arxada qalır ve bunu beynəlxalq ekspertlər də qeyd edirlər. Azərbaycan döyüş meydanında parlaq Qələbə qazanaraq siyasi meydanda da istədiyinə nail ola bilmışdır. Bu torpaqların abadlaşdırılması ilə bağlı tədbirlər görülecek. İlk növbədə, minalardan temizləmə işleri aparılmalıdır. Bu da çox vaxt aparan bir məsələdir. Çünkü mənfur düşmən böyük ərazi-ləri minalaşdırıb. Ondan sonra infrastruktur layihələri ilə bağlı işlər aparılmalıdır. Artıq göstəriş verilib, mövcud infrastruktur təhlil edilir. Bizim indi peyk imkanlarımız və digər imkanlar var. Mən Füzuli və Cəbrayıl rayonlarına səfər edərkən artıq qısa müddət ərzində salınmış yeni yoldan istifadə etdim. O müvəqqəti yoldur, amma hər halda, bu yoldan istifadə etmək olar. Yəni bütün bu işləri biz görəcəyik və bizim böyük qaydiş planımız hazırda tərtib edilir.

Mühəribəyə gəldikdə, bir daha deməliyəm ki, Azərbaycan əsgəri, zabiti qəhrəmanlıq göstərib. Lakin Ermənistən ordusundan fərarilik edənlərin sayı 10 mini ötüb, özü də bunu onlar özləri deyirlər, onların rəsmi şəxsləri deyirlər - 10 mindən çox fərari olub. İndi bu, bir daha göstərir ki, hansı ordu yenilməz ordudur? Hansı ordu qəhrəman ordudur? Onların ordusu, əslində, o quldur dəstəsi yalnız mülki, əliyalın insanları qarşı mühəribə apara bilərdi. Xocalı qatilləri, kəndlərimizi yandırın, insanlarınımızı, mülki şəxsləri öldürün digər qatillər hərbçi sayıla bilməz. Onların ordusu oğrulardan ibarətdir. Son iki il ərzində nə qədər oğru erməni generalı həbs edildi?! Tuşonka satan, əsgərin payını satan generallar oğrudurlar. Onla-

Prezident İlham Əliyevin xalqa müraciəti

rın "qəhrəmanları" qorxaqdırlar, onların rehberləri cina-yətkardırlar. Ermənistan rehbərliyi artıq özü bunu deyir ki, 20 il ərzində - 1998-ci il-dən 2018-ci ilə qədər bu ölkəyə quldurlar, ogrular, qorxaqlar, fərərilər rəhbərlik edib. Son iki il yarım ərzində isə kim rəhbərlik edib? Artıq bütün dünya görür və bu ölkəyə hansı ad vermək olar? Ancaq bir ad - uğursuz ölkə. Bu uğursuzluğun səbəbi nədir? İşgal! Mən bunu dəfələrlə demişəm. Hər kəs baxa bilər mənim çıxışlarımı, müsahibələrimə. Demişəm ki, bu işgal Ermənistani uçuruma aparacaq. Demişəm ki, biz heç vaxt bu işgalla barişma-yacağıq, gec-tez torpağımızı qaytaracağıq. Ancaq Ermənistən o tarixi şansı itirəcək. Ermənistən bu 30 ilə yaxın müddədə müstəqil ölkə ola bilmədi, bu gün də müstəqil deyil. Ermənistən faktiki ola-raq müstəmləkədir. Bu idimi erməni xalqının arzuları? Bu idimi onların gözlətiləri? Onlar nə üçün müstəqil ölkə ola bilmədilər? İşğala görə. İşğaldan nə qazandılar? Heç nə. Biabır oldular siyasi müstəvidə, bütün beynəlxalq təşkilatlarda biz fəal iş apararaq onları biabır etdik və bize lazımlı olan, beynəlxalq hüququ tələb edən qətnamələr, qərarlar qəbul olundu. Onlar döyüş meydanında möglüb olaraq bütün dünya qarşısında rəzil oldular. Bundan sonra

tezli oldular. Bundan sonra bu damğa ile yaşayacaqlar, "məğlub edilmiş ölkə" damgası ile yaşayacaqlar. Onlar Bakıda, Gəncədə, bizim başqa şəhər, rayonlarımızda yaşayırdılar. Onlara söz deyən var idi? Yox. Onlar bundan məhrum oldular. Bizim xalqımızı oradan qovaraq, etnik təmizləmə siyaseti apararaq buradan da getməli oldular. Nə qazandılar? Heç nə. İndi isə bax, bu rəzil durumda bir-birini didirlər, olan-qalan dövlətçiliyi də mehv edirlər. Mən o vaxt demişdim ki, onlar ağıllarını başlarına yiğsinilar, bu işğala son qoysunlar. Bu işğal davam etdikcə Ermenistan inkişaf edə bilməz və bilmədi. Siyasi cəhətdən asılı, hərbi cəhətdən asılı, iqtisadi cəhətdən natamam. İdeologiya baxımından çox ziyanlı bir ideoloji əsaslar formalasdırıblar. Bunların ideoloji əsasları yalan üzərinde qurulub, tarixi saxta-karlıq üzərində qurulub və kecmis üzərində qurulub.

son qoyulsun və normal, işgüzar münasibətlər qurulsun. Hər halda, biz bunu isteyirik. Mən müharibə dövründə demişəm, bir daha deyirəm, bizim erməni xalqı ilə heç bir problemimiz yoxdur. Biz erməni xalqına qarşı enik təmizləmə aparmamışq, necə ki, onlar bize qarşı aparıblar. Biz onların tarixi abidələrini dağıtmamışq, biz onları qoruyuruq və bildiyiniz kimi, bu məsələ ilə bağlı önəmlı addımlar atmışıq.

Biz onların şəhərlərini dağıtmamışq, halbuki dağında bilərdik. Şuşanı götürəndən sonra Xankəndini dağıtmaq nə böyük problem idi. Bir gün ərzində dağında bilərdik. Biz etdikmi bunu? Yox. Amma onlar ne gəne saldırlar bizim şəhərlərimizi. Ona görə bizim erməni xalqı ilə problemimiz yoxdur. Bir daha demək istəyirəm ki, vahid Azərbaycan dövlətində yaşayan bütün xalqlar berabər hüquqlara malikdir, o cümlədən erməni xalqi. Azərbaycanda minlərlə erməni yaşayır. Onlara bir söz deyən var ölkəmizdə? Yox. Azərbaycan vətəndaşları kimi normal yaşayırlar. Əminəm, bu gün Dağılıq Qarabağda yaşayan ermənilər də gün gələcək başa düşəcəklər ki, onlar üçün yeganə yol Azərbaycan xalqı ilə yanlayan yaşamaq, qonşuluq şəraitində yaşamaq və bütün bu çirkin əməllərdən əl çəkməkdir.

O ki qaldı, bu gün Ermənistan tərəfindən növbəti bir uydurmanın ortalığa atılmasına, mən ona da aydınlıq gətirmək istəyirəm. İndi belə bir rəqəm səsləndirirlər ki, guya, Dağlıq Qarabağdan 90 min erməni qaçıb, qaçqın olub. Yalandır. Dağlıq Qarabağ ərazisində və işğal edilmiş bizim torpaqlarda ikinci Qarabağ müharibəsinə qədər maksimum 60-65 min insan yaşayıb. Biz bunu haradan öyrənmişik? Bizdə operativ məlumat var. Bizim o bölgədə bir çox informasiya mənbələrimiz var və bizim uğurlarımızın səbəblərindən biri də məhz bundadır. Biz tam dəqiqliklə biliirdik və bilirik indi orada nə baş verir, onların xunta başçısı harada gizlənir. Yəqin o da bilir ki, biz bilirdik. Ona görə burnunu çıxara bilmirdi küçəye, bunkerde otururdı. Bizim məlumatımız var, mənbələrimiz var, peyk görüntüləri var. Ona görə mən tam əminliklə deyirəm

aldılar. Gördüler, biz o ölkelerdən deyilik ki, kiminsə qabağında baş əyək ve mən də o liderlərdən deyiləm ki, kimdənsə nə isə qəbul edim, hansısa sözü. Artıqlaması ilə cavab vermişəm və verəcəyəm lazımlı gəldikdə. Ona görə əgər erməni faşizmi bir də baş qaldırsa, əgər bize qarşı hər hansı bir təxribat törədi-lərsə, 10 qatını alacaqlar, 10 qatını və heç kim bizi durdur-a bilməz.

Hazırda Qarabağ bölgəsində mövcud olan coğrafi vəziyyət, əlbəttə ki, bizim imkanlarımızı qat-qat artırıb. Sadəcə olaraq, xəritəyə baxmaq kifayətdir, hər kəs gərsün ki, kimin elində hansı imkanlar var. Ona görə mən bir daha sözümü demək istəyi-rəm. İndi Ermənistanда daxili böhran hökm sürür. Bu da təbiidir. Cünki, horbi möküd

azərbaycanlıları öldürsünlər. Gürcüstan da eyni iddia irəli sürür. Çünkü Gürcüstan da müharibə dövründə öz hava sahəsini bağlayıb və quru yollarla silahların daşınmasına imkan verməyib. O da istəməyib ki, vəhşi düşmən mülki vətəndaşlarımızı öldürsün. Onlar Rusiyaya qarşı iddia qaldırırlar ki, Rusiya bunlara kömək etməyib. Rusiya Prezidenti öz müsahibəsində kifayət qədər açıq və tam dəqiq məlumat verdi, öz mövqeyini bildirdi. Azərbaycan bey-nəlxalq hüquq tərəfindən tənmiş öz ərazisində müharibə aparırdı. Ona görə burada hansısa bir müttəfiqlik münəsibətlərinin qarışmasına imkan yaradılmışından söhbət gedə bilməz. Ancaq bunlar hamiya irad tuturlar, hamidan narazıdırırlar. Belə təfəkkürle neccə yaşamasıclar?

Biz isə bundan sonra inkişaf yolumuzla daha süretle gedəcəyik. Biz döyük meydanda istədiyimizə nail olduq. Əsgər və zabitlərimiz öz gücünü göstərdi. Biz siyasi müstəvиде gücümüzü göstərdik və üstərəfli Bəyanat bizim maraqlarımıza tam cavab verir. Mehənət buna görə bu Bəyanat dünyanın gözü qarşısında imzalandı, Rusiya Prezidenti və mən. Amma Ermənistandan baş naziri bunu harada imzalayıb onu hala ki, vəqin etmək

layıb onu nələ ki, yeqin etmək mümkün deyil. Amma o qədər də önəmli deyil. Hansısa anbarda, ya qapalı bir yerde, ya yaşadığın bunkerde, fərgi yoxdur. Onun imzası orada var. O, əslində, kapitulyasiya aktıdır. Bu, Azərbaycanın Qələbəsidir, torpaqlarımızın qayıtmasıdır, bayraqımızın ucaldırılmasıdır. Füzuli, Cəbrayıll, Zəngilan, Qubadlı, Hadrut, Suqovuşan, Murov dağı, Şuşa döyük meydanında işğalçılardan azad edilib, o cümlədən Laçın rayonunun bir nəçə kəndi, Kəlbəcər rayonunun bir hissəsi. Bu, şərtləndirib bizim qələbəmizi. Bizim qələbəmiz artıq Ermənistanda böyük problemlər yaradı. Amma baxın beynəlxalq təşkilatların buna reaksiyası nədir? Varmı reaksiya? Yoxdur. Ermənistanda gündə hansısa müxalifət lideri həbs olunur, özü də tamamilə əsassız. Bir Qərb ölkəsi buna reaksiya veribmi? Yox. Bunu qinayıbmı? Yox. Əsas müxalifət partiyalarının rəhbərləri həbs olunub. Bir nəfər də söz demir. Avropa Şurası haradasan? Azərbaycana xor gözle

baxan, bizi qaralamağa çalışan, haradasan Avropa Şurası, niyə susursan? Yaxud da ki, monitoring komitəsi. Orada bizim Azərbaycan üzrə bir neçə məruzəçi təyin ediblər. Ermənistanda monitoring altın-da olmalıdır. Niyə susursan Avropa Şurası? Həni sənin rəhbərlərin, həni sənin monitoring komitən, siyasi komitən. Görmürsünüz ki, Ermənistanda repressiya baş alıb gedir? Görmürsünüz ki, diktator at oynadır? Özü də məğlub edilmiş diktator, rəzil vəziyyətdə olan diktator. Bəs, niyə səsinizi çıxarırsınız? Bəs, həni sizin demokratiyanız, insan haqlarınız? Cavab var? Yoxdur. Olmayacaq. Mənim sözlərimdən sonra bax, görərsiniz, olmayacaq. Ört-basdır edəcək, ört-basdır. Avropa Parlamenti Azərbaycana qarşı 10-dan çox eybəcər, yalan üzərində qurulmuş qətnamə qəbul edib. Niyə susursan Avropa Parlamenti? Özünü guya dünyanın demokratiya mərkəzi sayırsan. Bir səs çıxar, açıqlama ver, bəyanat ver, qina bunu. Dünyanın gözü qarşısında diktator bütün müxalifəti məhv edir. Bir adamı öldürüb. O parlamenti zəbt edənlər arasında bir nəfər artıq ölü tapılıb. Nə üçün səs qaldırmırsınız? Niyə? Müntəzəm olaraq bize qarşı çirkin kampaniya aparan qeyri-hökumət təşkilatları, niyə susursunuz, niyə söz demirsınız? Yaxşı, ballistik rakət bizi vurdur susdunuz, kasetli bombalarla, fosforlu bombalarla bizi vurdur susdunuz. Böyük ölkələr, özlərində Avropanın lideri düzəldən ölkələr, siz niyə susursunuz? Deyin, cavab verin. Yoxsa, yerində duran burada bize mız qoymaq istəyir, sataşmaq istəyir. Hamisının cavabını verirəm, hamisının, artıqlaması ilə.

Ermənistan diktatoru bunderdə otura-otura özünü tamamilə dünyadan, öz xalqından təcrid edib, Azərbaycanda xalq-iqtidar birliyi. Bax, budur fərq. Budur bizim gücümüz. Bizim gücümüz birliyimizdədir. Güc və birlik. Yəqin, Azərbaycan xalqı xatırlayıır, son 3-4 il ərzində mən öz çıxışlarımda dəfələrlə demisdim ki, dünya dəyişir, münasibətlər dəyişir, beynəlxalq hüquq işləmir, güc amili öne çıxır, "kim güclüdür o da həq-lidir prinsipi üstünlük təşkil edir. Bütün bunları mənim çıxışlarımda görmək olar. Cünki mən beynəlxalq vəziyyəti düzgün təhlil etmişəm. Demək istəmirəm ki, biz də bu yolla gedək. Yox. Bizim yoluz ədalət yoludur və beynəlxalq hüquq yoludur. Biz beynəlxalq hüququn kənarında bir iş görməmişik. Ancaq demisəm ki, güc amili ön plana çıxır və biz buna hazır olmalıyıq və hazırlıq işləri gedirdi, bütün bu illər ərzində, həm iqtisadi sahədə, həm beynəlxalq münasibətlər sahəsində, ilk növbədə, ordu quruculuğu sahəsində. Bu gücü topladıq, lazımlarında vurdum, əzdik düşmənin başını. Elə əzdik ki, onu əbədi yadda saxlayacaq, əbədi. O damğanı vurdum. Azərbaycan xalqı müzəffər xalqdır. Azərbaycan Ordusu müzəffər ordudur. Biz döyüş meydانında qələbə qazanmışıq, siyasi müstəvidə qələbə qazanmışıq, torpaqlarımızı iş-halçılardan azad etmisik.

galçılarından azad etmişik.
Mən bu gün Ağdamın
azad olunması xəbərini xalqı-
ma böyük qürur hissi ilə çat-
dırıram, bu müjdəni verirəm.
Bu gün bizim yaşadığımız
günlər, yaşadığımız anlar,
əminəm ki, hər bir azərbay-
canının yaddaşında əbədi
qalacaq. Biz tarix yazırıq, ye-
ni tarix. Xalqımızın, ölkəmizin
yeni şanlı tarixini yazırıq. Bu,
Zəfer tarixidir. Bundan sonra
biz, ilk növbədə, işğaldan
azad edilmiş torpaqlara və-
təndaşlarımızın qaytarılması-
ni təmin etməliyik. Bütün gü-
cümüzü səfərbər etməliyik.
Bütün maddi imkanlarımızı
səfərbər etməliyik ki, tezliklə
vətəndaşlarımızı doğma tor-
paqlarına qaytararaq.

K.Ə.Seyidova general-major ali hərbi rütbəsinin verilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 24-cü bəndini rəhbər tutmaq qərara alıram:

Kənan Əlihuseyn oğlu Seyidova general-major ali hərbi rütbəsi verilsin.

*İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti*

Bakı şəhəri, 20 noyabr 2020-ci il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab İlham Əliyevə

Cənab Ali Baş Komandan!

Zati-alinizin rəhbərliyi ilə qardaş Azərbaycanın işgali altındaki ərazilərini azad etmək üçün başladığınız mübarizəni böyük fəxri və heycanlı izledik. Azərbaycanın ərazi bütövülünü təmin etmek üçün heyata keçirdiiniz inamlı, qətiyyətli və cesətli mübarizənin Azərbaycanla yanaşı, türk xalqlarına da yeni coşğu və ümidi getirdiğini qeyd etmək isteyirəm. Böyük dövlət xadimi, mərhum Prezident Heydər Əliyevin hədəf və ideyaları Sizin liderliyinizdə reallaşır. Belə ki, Azərbaycan torpaqlarının 30 illik işgali başa çatıb, Türkiye-Azərbaycan birliyinin teməli daha da möhkəmlənib.

Öziz Qardaşım, "Bir millet, iki dövlət" şəhəri ilə hərəkət edən Azərbaycan xalqına və zati-alilərə olan mənəvi dəstəyimizi dünyaya göstərmək məqsədilə noyabrın 2-de ölkənəzə sefərimiz zamanı yüksək qonşqpərvərlikle qarşılıqlı. Məni və dostlarımı qəbul etdiyinize görə Siza səmimi-qələbdən teşəkkür edirəm. Bununla yanaşı, görüşlərimizin Azərbaycan, Türkiye və hətta beynəlxalq mediada geniş işıqlandırılması "Bir milletin iki diasporu olmaz" fikrinin bariz nümunəsi oldu.

Başda Prezidentimiz Rəcəb Tayyib Erdoğan olmaqla, Anadoludakı türk qardaşlarının haqqı məbarizəndə daim yanınızda olduğunu və bundan sonra da her zaman olacağını bilməyini isteyirəm.

Siz Azərbaycan Ordusunun gücünü nümayiş etdirdiniz və işğalçı erməni ordusunu qarşısında dəfədən cökərdiniz. Bununla da "Qarabağ Azərbaycanlı!" ifadəsinin həqiqiliyini bütün dünyaya göstərdiniz.

Qələbəniz mübarək olsun! Allah Azərbaycanı və azərbaycanlı bacı-qardaşları qorusun!

Cənab Prezidentim, dərin hörmət və ehtiramla,

*Binəli YILDIRIM,
Türkiye Respublikasının sabiq Baş naziri,
Türkiye Böyük Millət Məclisinin (TBMM) sabiq sədri, millət vəkili*

♦♦♦

Hörmətli cənab Prezident!

Böyük Britaniya-Azərbaycan parlamentlərərəsi dəstəq qrupunun sədri kimi Sizi tarixi sülh razılaşmasının imzalanmasına münasibətlə təbrik edirəm.

Böyük Britaniya-Azərbaycan parlamentlərərəsi dəstəq qrupu Azərbaycanın tarixi torpaqlarında gəri qaytarılmasını nəzərdə tutan bu sülh razılaşmasını ərəkən alıqlaşdırır.

Biz həmçinin yeni razılaşmaya əsasən Dağılıq Qarabağın Azərbaycan'a qaytarılması və Ermənistən silahlı qüvvələrini bir neçə həftə ərzində ətraf ərazilərdən çıxarması barədə xəberdən məmənunuq.

Cənab Prezident, münəqışə müddətində təmkinli və qətiyyətli davranışlarınızın münasibətlə Sizi və Azərbaycan xalqını tebrik edirik. Biz Azərbaycanın Böyük Britaniya parlamentindəki dəstələrə ətrafı münəqışə ilə bağlı təhlükət aparılmış və Azərbaycanın haqlı mövqeyinin dünyaya çatdırılması istiqamətinə seydlərimizi bundan sonra da davam etdirəcəyimizi bir dəfənə vurğuluyırıq.

Hörmətə,

*Bob BLƏKİMƏN,
Böyük Britaniya parlamentinin icmalar Palatasının üzvü,
Azərbaycanla dostluq qrupunun sədri*

♦♦♦

Hörmətli cənab Prezident!

Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin Qəyyumular Şurasının 17-ci beynəlxalq toplantısında yekdillilik qəbul olunan müraciəti şəxsnə öz adımdan, həmsədərimiz İsmail Serageldin və Qəyyumular Şurasının bütün üzvləri adından zati-alinizi çatdırımdan şərəf hissə dəvət edərək.

Biz Ermənistən beynəlxalq hüquqa zidd olaraq 30 ilə yaxındır işgal altında saxlıdıq Azərbaycanın Dağılıq Qarabağ bölgəsinin və ona bitişik ərazilərin azad edilməsi münasibətlə Azərbaycan xalqına, Prezident, Silahlı Qüvvələr Ali Baş Komandanı kimi Sizi semimi təbriklerimiz çatdırırıq. Azərbaycanın ərazi bütövülünün bərpası istiqamətində gəsterilən əhəmiyyətli sayları neticəsində qazandığınız inamlı qələbə, vəziyyətin sabitləşdirilməsi, eləcə də dəhər çox qan tökülməsinin qarşısını əlmaq məqsədilə Ermənistən və Rusiya Federasiyası ilə birgə üçərəfi razılışma imzalamağınızın münasibətlə Azərbaycanı tebrik edirik.

Son qarışdırma zamanı baş verən insan telefonatı, həmçinin münaqışə zonasından kənar da yerləşən tarixi Gence şəhərində qətə yetirilmiş mülki şəxslər ilə əlaqədar Size dərin hüzzələ başsağlığı veririk. İşgal olunmuş əraziləri tərk edən ermenilər tərəfindən qəsdən tərədilən dəqüklərini və vandalizm aktlarını teccüb və böyük narahatlıqla qarsılayırıq. Biz inanırıq ki, bu qeyri-insani hərəkətlərə onların sebəb olduğunu acımacaçı neticelərə baxımayaraq, Sizin müdrik və humanist rəhbərliyinizdən yemənidərək, insanların öz doğma torpaqlarına qayğısı, eləcə də sühün və emin-amılgıñın bərpası öndən qüdəmliyində duran əsas məsələ olacaq.

2020-ci ilin bu çətin dönməndə biz dənizlə ixtimaiyyətinə bunulurda başlıq məsələlərini qarşılaşırıq. Dəstək, məqədələr və onların beynələndirilən yayırıq. Biz beynəlxalq seviyyədə apardığımız təhlükət işlərimizi ən yüksək səviyyəli temaslarımızda da davam etdiririk, Nizami və Azərbaycan adını daim ən yaxşı şəkildə dünya ixtimaiyyətinin diqqətənən qatdırırıq.

Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin bütün üzvləri adından zati-alinize möhkəm cansaqlığı, dövlətinizə təhlükəsizlik və firavənləq arzulayıq.

Dərin hörmətə,

*Vayra VİKE-FREYBERQA,
1999-2007-ci illərdə Latviyanın Prezidenti,
Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin həmsədri*

♦♦♦

Əs-səlamu-əleykum və rəhmətullahı və bərəkətuhu.

Zati-aliləri.

Qələbə gününə torpaqlarınızın işgaldən azad olunması münasibətlə Azərbaycan xalqını və Sizi təbrik edirik.

Dost Azərbaycan xalqına layiqli və firavan həyat arzulayıq.

Hörmətə,

*Muxtar Mahmud ƏL-MUSƏVİ,
İraq parlamentinin deputati*

♦♦♦

Zati-aliləri cənab Prezident!

Ermənistən işgali altında olan ərazilərinin azad edildiyi bu tarixi dönməde Sizi və Azərbaycan xalqını tebrik etmedən şərəf və məmənluq duyuram.

Sizin ezmkarlılığınız, ərazi bütövülünüzün temin edilməsi ilə bağlı qətiyyətiniz, diplomatik və herbi sahələrdə göstərdiğiniz cesaret hazırlıq Azərbaycanın müasir tarixini müəyyən edir. Həq şübhəsiz, Siz xalqınızın tarixində xilaskar kimi obədi qalacaqsınız.

Bundan başqa, Azərbaycan xalqı bütün dünyaya əzəmətli xalq olmağın əsas xüsusiyyətlərini - rəşadet və yüksək vətənəvərlik hissələrini nümayiş etdirdi.

Coxsaylı insan telefonatı ilə əlaqədar Size və hələk olanların ailə üzvlərinə dərin hüzünə başsağlıq verirəm.

Azərbaycanın rəmuniyalı dostu olaraq bütün dünyaya göstərdiğiniz nümunəye görə Sizi bir dəfə təbrik edirəm və zati-alinize təşəkkürümü bildirirəm.

Dərin hörmətə,

*Ramona Nikol MANESKU,
Ruminiyanın sabiq Xarici İşlər naziri,
Avropa Parlamentinin sabiq üzvü*

◆Prezidentə yazılar

"Cənab Prezident, inanıraq ki, Siz qısa müddətdə Ağdamı bütün Qafqazın ən inkişaf etmiş, ən abad mərkəzlərindən birinə çevirəcəksiniz"

Ağdam ictimaiyyətinin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandanı zati-aliləri cənab İlham Əliyevə müraciəti

Möhtərem cənab Prezident!

Müzəffər sərkərdəlik məharətinizdən şanlı Ordumuzun Qarabağ cəbhəsində qazandığınız möhtəşəm herbi zəfer münasibətlə Sizi ürəkden təbrik edirik.

İki əsr davam edən münaqışəyə, 30 ildən artıq sūren amansız ayrılığa Siz adətən Vətən savası ilə birdəflik son qoyduñuz. Qarabağ işğaldən azad edək tariximizin ən müqəddəs səhifəsiniz yaxınınız və bəşrefli salnamenin mülliətliyə qeyd olundu. Şuşada dövlətçilik rəmziyim olan Azərbaycan bayrağını ucaltmalıq isə artıq bütün Qarabağın sahibinini məhz Azərbaycan xalqı olduğunu dünyaya meğrurcasına bayan etdiniz.

Cənab Ali Baş Komandan!

Vətən savasının zəfərləri silsiləsində Ağdam rayonunun adının olması bütün əlkə ixtimaiyyətə hədsiz sevinc, iftخار yaşıdat. Bütün əldəmələrin hissələri isə sözü ifadə etmək mümkin deyil. 27 illik həsrətdən sonra qüdrəti Ordumuzun Ağdam rayonunun işğal edilməsi ərazilərinə daxil olması sakınclarının həyatlardan, hərc-mərəlikdən suis-istifadə edən təcavüzkar Ermenistan həadarlarının yardımımı ilə Ağdamda keçirildi.

Ədətsiz mühabibətə başlananandan

Ağdam sakınları az qala yalnız elle, primitiv silahlarla döyüşə atıldı, 6 minden artıq övladımız şəhid oldu, minlərlə insanımız əllilik qazandı. Lakin dövlətimizin sahibsizliyi hem de düşmənə üz-üzə qalan Ağdamın himayəsi qalmışına səbəb oldu.

Təessüf ki, ölkədəki malum siyasi oyunlardan, hərc-mərəlikdən suis-istifadə edən təcavüzkar Ermenistan həadarlarının yardımımı ilə Ağdamda keçirildi.

Ədətsiz mühabibətə başlananandan

Ağdam sakınları az qala yalnız elle, primitiv silahlarla döyüşə atıldı, 6 minden artıq övladımız şəhid oldu, minlərlə insanımız əllilik qazandı. Lakin dövlətimizin sahibsizliyi hem de düşmənə üz-üzə qalan Ağdamın himayəsi qalmışına səbəb oldu.

Təessüf ki, ölkədəki malum siyasi oyunlardan, hərc-mərəlikdən suis-istifadə edən təcavüzkar Ermenistan həadarlarının yardımımı ilə Ağdamda keçirildi.

Və hənəhat, Siz bizlər indi öz döymə ata-baba yurdumuza, Ağdamın yüz minlərlə sakınından yenidən yaradıq.

Möhtərem Prezident!

Ağdam camaatının Size, həmçinin bizə cox dəyərli olan Mehriban xanım Əliyevaya əlini əməkdarlığımızın əməkdaşlığından sonradan təqdim etdik. Siz əməkdaşlığımızın əməkdaşlığını bərpa etdiniz. On minlərlə ağdamlı Sizin sayınzdə yenidən yaradıq.

Baxşeyiş ƏSGƏROV,

hüquq elmləri üzrə felsəfə doktoru

Aygün BAYRAMOVA,

Xalq artisti

Nəzakət TEYMUROVA,

Xalq artisti

Allahverən ƏLİYEV,

YAP Ağdam rayon teşkilatının sedri

Əvəz MİKAYİLOV,

Rayon Aşsaqqallar Surasının sedri

Arzu RƏHİMOVA,

Rayon Qadınlar Surasının sedri

Həmzə ƏLİYEV,

əməkdaşlığından

Aybeniz CƏFƏROVA,

əgərbiçək, ziyalı

Gülnur MURADÖVA,

əməkdaşlığından

Tünzalə VƏLİMƏMMƏDOVA,

əməkdaşlığından

Elmir MƏMMƏDOV,

əgərbiç

Həsrətin sonu varmış

Əvvəl 1-ci sah.

Düşmən torpaqlarımıza soxulanda Ağdam Qarabağın qeyri-rəsmi mərkəzini əvvəlmişdi.

Azərbaycanın nəbzi burada döyünlürdü!

Əsl Azərbaycanın, vətənpərvər Azərbaycanı!

O biri Azərbaycanın, siyasilaşmış, "Xalq Cəbhəsi"ndə birleşse de, xalqın düşmənə qarşı müharibə cəbhəsində iştirak etməyən Azərbaycanın yox!

Onları hakimiyət döyünlürdü, vəzifə ehtisarı idarə edirdi!

İşləş olunmuş torpaqlar ise belələrinə ölkə rəhbərliyinə qarşı mübarizədə, onu hakimiyətən kənarlaşdırmaqdə gərek idi!

Ermenistan-Azərbaycan Dağılıq Qarabağ münaqişəsi hərbi müstəviye keçəndə, silahlandırılmış düşmən torpaqlarımıza hücuma başlayanda "Heyat" və "Azərbaycan" qəzetiñin Qarabağ bölgəsi üzrə xüsusi müxbiri - hərbi mübüñə olmuşdur.

O zaman ne internet vardi, ne de email poçt. Yazılımızını ya kiminlesə Bakıya göndərən, ya özümüz gətirəndik.

Bir ayağımız paytaxtda, biri bölgəde olardı. Odur ki, paytaxtda və döyüş cəbhəsində veziyəti şəxsn Müşahidə idarəyənək, müsaiyəsli şekilde təlli etmək imkanı yoxdu.

Yekun qənət işə daim bele olardı: Bakının müharibədən xəberi yoxdur!

Qarabağda qanlı döyüşlər gedir, paytaxtda isə hakimiyət uğrunda mübarizə!

İqtidara gələndən sonra müxtəlif partiyalara parçalanan AXC Bakıda "ikinci cəbhə" açmaqla əsl xəyanət yolu tutmuşdu.

1992-ci ilde Parlament əvəriliyi edərək hətta Laçını və Şuşanı müdafiə etməli olan zirehli texnikanı, döyüşcüləri Bakıya getirən müdafiəni ziiflətmədi. Düşmən isə bele veziyətdən derhal istifadə edirdi.

Əsəndə müharibə dövlət səviyyəsində aparılmışdı: ne ordu yaradılmışdı, ne də lazım olan silah-sursat vardi!

Xalq öz gücü, öz vesaiti hesabına könülü özünüñüdəfə destələri yaradırdı. Müxtəlif adlar daşıyan bele hərbi birleşmə şəxsi igidiyi və sücaetə arxalanır, adətən bir-birli ilə əlaqəli şəkilədə hərəket etmirdi, vahid komandanlıqla təbəqələr.

Silah, sursat, əraqət təchizatı sistemi hərbi tələblərlə uyğun deyildi.

Ancaq ozamankı ölkə başçıları müdafiəni teşkil etmədiklərindən, öz həyranlılığından başqa çərçəp yox idi.

Ağdamın sayılıb-şəxlin, sözü keçən igid oğlanlarının təşəbbüsü ilə müxtəlif könülü özünüñüdəfə destələri yaradılmışdı. Sonraları bu işe yeni yaradılan Müdafiə Nazirliyi de qoşuldu. Rayonun yaşayış məntəqələrini müxtəlif istiqamətlərindən aşağıdakı destələr qoruyurdular:

Milli Qəhrəman Şirin Mirzəyevin komandiri olduğu 836 nömrəli özünüñüdəfə alayı;

Milli Qəhrəman Allahverdi Bağırovun özünüñüdəfə batalyonu;

Milli Qəhrəman Asif Mehərrəmovun (Fred Asif - B.S.) özünüñüdəfə batalyonu; Yaqub Rzayevin (Qatir Məmməd) özünüñüdəfə batalyonu;

Bu həsrətə Ali Baş Komandan İlham Əliyev son qoydu

Ərşad Nadirovun "Kötəl" batalyonu; Ədalət Zeynalovun "Qiysası" batalyonu;

Həsen Sariyevin komandiri olduğu Papravənd rotası və başşaları uzun müddət Ağdamın müdafiəsində dayandılar.

Lakin düşmənin nizamı ordu hissələrinin mövcudluğu, daha üstün silahlar və texnika ilə təmin edilmiş, AXC - Müsavat keçitlərinə ölkəni vətəndəs mühəribəsində sürükleməsi, ığid oğul və batalyonların vahid ordu şəhərində birəsildi.

Göstərilən kütləvi qəhrəmanlıqla, verilən coxsayı şəhidlərə baxmaq, Ağdamı qoruyub saxlamaq mümkün olmuşdı!

Batalyon komandırlarının bir qismi isə xəyanət aməlləri nəticəsində şəhid oldu. Qeyd edək ki, Qarabağ mühəribəsi dövründə ölkə üzrə verilən iyrimi min şəhədin altı minə yaxını Ağdamın payına düşür.

Ölkədəki hərki-hərklilik və sahibsizlik cümlələrin bütün eziyyətlərə, verilən qurbanlara baxmayaq, mühəribədə mühüm strateji mövqeyə malik Ağdam düşmən elinə keçdi və beləliklə, 27 illik ayrılıq, həsrət, torpaq dərdi qövrətme başlandı.

Həvadalarının köməyi ilə hückuma keçən düşmən 23 iyul 1993-cü ilde Ağdamı ələ keçirdi.

Həmin vaxtlarda yazdığım və "Azərbaycan" qəzetiñin 28 iyul 1993-cü il tarixli nömrəsində dərc olunmuş "Mühəribə ya qeyrətən, ya siyasetə" adlı yazmadan bir parçanı xatırladırıram:

"Düşmən Ağdam'a çıxdan dişini qıcasırdı. Lakin besillik mühəribə dövründə Ağdamın qazandığı təcrübə, coğrafi mövqeyi ələ idi ki, onu digər rayonlar kimi "bir həmələyə almaq" olmazdı.

Həm də Ağdam Qarabağ uğrunda (əs-

linda isə "Böyük Ermenistan"ın yaradılması yolunda) mühəribədə sonuncu və həlledici nöqtə olduğundan məqam gözlemək, geniş hazırlıq görmək lazımdı. Şuşa, Laçın, Kəlbəcər alınanından, Ağdam qaytarılardan sonra növbə Ağdama çatmışdı. "Gence emalıyyat" neticəsində (Surət Hüseynovun məlum qiyamı - B.S.) rəsəbləkədə yaranan gərgin vəziyyət isə esl məqamı idarə etdi.

Ermenistan Rusiyadan aldığı bütün silahı və zirehli texnikanı, həbələr güclü təlim keçmiş külli miqdardan canlı qüvvəni Ağdamın üzərinə göndərmiş, hückum emalıyyatı döqtətə hazırlamışdı.

24 kənd alındıqdan sonra mühəsirə vəziyyətində düşən Ağdam şəhərinin müdafiəçiləri qəçməq və təslim olmaq niyyətində idilər. Ağdam 40 gün döyüsdü, 20 gün müdafiə olundu. Şəhərə sayisız hesabsız top və "Qrad" mərmiləri yağdırıldı, müxtəlif növ silahlardan fasiləsiz atəşə tutulsa da, hətta dinc sakınlar oranı tərk etmir, kömək gələcəyinə, Ağdamın saxlanılacağının ümidilarını itirmirdilər! Heyhat! Rafaellinin (ATƏT-in) zaman fəaliyyətində olan sədri - B.S. Jəglib - getməsi de erməni ağıllandırmadı.

Ağdamın düşmən elinə keçməsi, yandırılıb-dagişdılmasi "bizim apardığımız" mühəribənin qanunu və məntiqi yekunadır.

Mühəribə ya qeyrətə udular, ya siyasetə!"

Ermeni her şeyi öz xisətinə, murdar mahiyyətinə uyğun dəyişmişdir.

Bize heç zaman unutmayıcağız və unudulması mümkün olmayan yaralar vurub qayıtmışdır.

Bəli, biz güclü, arxalı-köməklə düşmən qarşısında doğma yurd-yuvamızı məcburi tərk etmisdik.

O dövrün en varlı, en abad yaşayış məntəqələrindən sayılan Ağdamı vəzifələr.

Cünti zəif idik, na orдумuz vardi, na rehberimiz, na de serkərdəmiz!

İndi isə canab İlham Əliyevin sivasında mögrur sərkərdə və müdrik rehberi olan qüdrətli ordu ilə gəri qayıtdıq!

Güclü ordu qurdu, qazanılan vəsait və dostlar hesabına Azərbaycan Ordusunu en yeni silahlarda təchiz etdi.

Orдумuz en yeni, hədəfi dəqiq vuran silahlarda, müasir taktiki va-

riantlardan istifadə etmək hərbi əməliyyətlər aparmağı da öyrəndi.

● Ermenistanın küçədən hakimiyətə gəlmis baş naziri Paşinyanın naşı hərəkətlərindən, müsliyyətsiz bəyanatlarından onun öz əleyhinə məhərətlə istifadə etdi.

● Beynəlxalq qurum və təşkilatlarla six və səmərələ eməkdaşlığı etdi, BMT-nin tribunasdən bacarıqla bəhrələndi.

● Qabaqcadan informasiya mühəribəsinə hazırlaşaraq bu sahədəki uğuru da təmin etdi.

● Seksən özü dünya informasiya məkanında Azərbaycanın haqq işinin təbliği və Paşinyanın ifası ilə bağlı intensiv və səmərələ fealiyyət göstərdi.

● Ənənəvi müttəfiqlərinin Ermənistanı açıq-askar dəstəkləməsinin, kömək göstərməsinin qarşısını irəlicədən olur.

● Türkiye və Azərbaycan dostluğunu, qardaşlığını idiyədək olmaşı seviyyəyə yüksəldi.

● İldrim sürətli əks-hücum emalıyyatı ilə döşənmiş tar-mar etdi!

Beleliklə, Prezident İlham Əliyev Azərbaycan tarixinin yeni, en şəhəfisini yazdı!

Ağdam aran Qarabağın qapısıdır. Bu qapı həm də Dağılıq Qarabağ açılsı.

Ağdamın geriye qaytarılması mühəribənin həlləcisi mərhəlesi, strateji uğru-

rudur!

Qarabağ qayıdışın, torpaqların işgalından azad edilməsinin banisi və müəllifi isə məhz canab İlham Əliyevdir!

Qədirilən xalqımız bunu heç zaman unutmayıcaq!

Ümidləri çıxılendlərinin, doğma yurdunu döyüşü temin etdiyinə görə ağdamlılar da Ali Baş Komandanına qələm minnətdardırlar!

Səni min yaşa, Ali Baş Komandanım! Qələbən mübarək, mənim Prezidentim!

Gözün aydın, Azərbaycanım!

Qarabağ Azərbaycandır!

Bəxtiyar SADIQOV

